

Safety Delta Nederland

Werken aan de veiligste
(petro)chemische sector
ter wereld!

Ambitiedocument

12 september 2018

PROGRAMMA
DUURZAME VEILIGHEID
2030

Safety Delta Nederland

Ambitiedocument

12 september 2018

Inhoudsopgave

Gezamenlijk werken aan een veiligere (petro)chemische industrie	5
Veiligheid is nooit af!	5
Industrie, wetenschap en de overheid slaan de handen ineen...	6
... en werken continu aan verbeteringen!	6
Safety Delta Nederland	8
Een toonaangevend samenwerkingsverband...	8
... met een kleine maar krachtige motor ...	8
... verantwoordelijk voor het opstellen van de <i>Kennis- en Innovatieagenda Safety</i> ...	9
... in nauwe samenwerking met de partijen uit het netwerk...	9
... om op termijn uit te groeien tot een volwaardige <i>Safety Delta Nederland!</i>	10
Waar starten we?	11
Een voortvarende start ...	11
... door een snelle inrichting van de organisatie ...	11
... die werkt aan de <i>Kennis- en Innovatieagenda Safety 2019 – 2024</i> ...	12
... en tegelijkertijd enkele initiatieven in gang zet.	12

Doel en functie van het ambitiedocument

In dit document onderschrijven de deelnemers aan de High Level Bijeenkomst van 24 september 2018 de meerwaarde van het realiseren van de Safety Delta Nederland in het licht van de breed gedeelde ambitie om de Nederlandse (petro)chemische industrie uit laten groeien tot de veiligste ter wereld.

Het ambitiedocument gaat in op de mogelijke organisatie en taakinvulling van de Safety Delta Nederland en schetst een eerste proeve van potentiële activiteiten en opbrengsten. Daarnaast is op hoofdlijnen een proces geschetst om te komen tot commitment bij de stakeholders. Uitgangspunt daarbij is dat de Safety Delta Nederland 'klein' start en op termijn uitgroeit tot een volwaardige 'valley'. Uiteraard met nauwe betrokkenheid van de diverse "achterbannen" vanuit de overheid, het bedrijfsleven en de wetenschap /onderwijs.

De deelnemers committeren zich aan het geschetste proces met als doel het realiseren van een succesvolle Safety Delta Nederland en zeggen toe zich hiervoor – binnen de grenzen van het mogelijke – maximaal in te spannen.

Gezamenlijk werken aan een veiligere (petro)chemische industrie

Veiligheid is nooit af!

Nederland is een aantrekkelijk vestigingsland voor de (petro)chemische industrie. Niet alleen door de gunstige ligging maar ook door de goede infrastructuur en het hoge niveau van chemische opleidingen en onderzoek. Niet voor niets is de Nederlandse chemiesector qua omzet de tiende van de wereld en de vierde van Europa. Met 44.000 werknemers en € 50 miljard omzet in 2015 (2% van het BBP) is de (petro)chemie een basisindustrie voor Nederland.

Het gegeven dat de chemische industrie in datzelfde jaar een positieve bijdrage leverde aan de handelsbalans van € 25 miljard (51% van het goederentotaal) illustreert het economische belang van de sector voor Nederland¹.

De strategische positie van de (petro)chemische industrie komt ook terug in rol die de sector heeft in de *Transitie-agenda Circulaire Economie* en de grote bijdrage aan het klimaatbeleid (*Klimaat Routekaart 2050*).

Daartegenover staat dat het werken met gevaarlijke stoffen in de (petro)chemie risico's met zich meebrengt. In het dicht bevolkte Nederland liggen industriecomplexen en de bewoonde omgeving vaak niet ver van elkaar. Incidenten hebben dan ook al snel gevolgen voor werknemers, het milieu en de omgeving. Niet voor niets staan ze direct in het brandpunt van de politiek-bestuurlijke en maatschappelijke aandacht.

Het verhogen van de veiligheid heeft dan ook de aandacht van alle betrokkenen. Er is immers een gedeeld belang om op veiligheidsgebied tot de top van de wereld te behoren, zo niet de beste te zijn!

Onder andere onder de noemer van *Veiligheid Voorop*, *BRZO+* en de *Impuls Veiligheid* is de laatste jaren op dit gebied winst geboekt. Dat neemt niet weg dat er ruimte blijft voor verbeteringen. Zo zijn er weliswaar veel initiatieven ondernomen, maar is er weinig sprake van gerichte samenwerking tussen de stakeholders. Ook ontbreekt een door alle partijen gedeelde visie op de wijze waarop (proces)veiligheid naar het hoogste niveau te brengen is.

Tot slot lijkt de focus vaak nog steeds incident-gedreven te zijn met de bestaande situatie als uitgangspunt. Een overkoepelende toekomstgerichte visie op veiligheid – mede vanuit het perspectief van de ingrijpende ontwikkelingen op het gebied van onder andere de energietransitie, digitalisering en de circulaire economie – die breder gaan dan alleen een enkele inrichting of chemische cluster maar de gehele chemieketen omvat, ontbreekt. Het slaan van een 'safety-brug' naar bijvoorbeeld het Klimaatakkoord, de Transitieagenda's en de Topsector Chemie is noodzakelijk. De bevindingen van de *Onderzoeksraad voor de Veiligheid* dat een integrale veiligheidsafweging noodzakelijk is en het BRZO-stelsel verbetering behoeft, sluiten hier nauw bij aan².

Wenkend perspectief

Energy Valley en *FoodValley* zijn twee uitstekende voorbeelden van de meerwaarde van een optimale samenwerking tussen overheden, bedrijfsleven en wetenschap. Door samen kennis en innovaties te ontwikkelen, te verspreiden en toe te passen, is er een win-win- situatie ontstaan waarvan niet alleen de direct betrokkenen maar ook de samenleving als geheel profiteert.

Een soortgelijke samenwerking op het gebied van veiligheid in de (petro)chemische industrie zou volgens de stakeholders grote meerwaarde hebben.

¹ Bron: website VNCI (www.vnci.nl/chemie-in-nederland, 4 juli 2018)

² Onderzoeksraad voor de Veiligheid, *Chemie in samenwerking; Veiligheid op het industriecomplex Chemelot*, juni 2018 en *Veiligheid BRZO-bedrijven: Lessen na Odfjell* (maart 2017)

Industrie, wetenschap en de overheid slaan de handen ineen...

Sinds het najaar van 2016 werken de overheid, het bedrijfsleven en de wetenschap structureel samen om de veiligheid in de (petro)chemische sector te verbeteren. Dit heeft geleid tot het *Programma Duurzame Veiligheid 2030* waarin de ambitie is geformuleerd om:

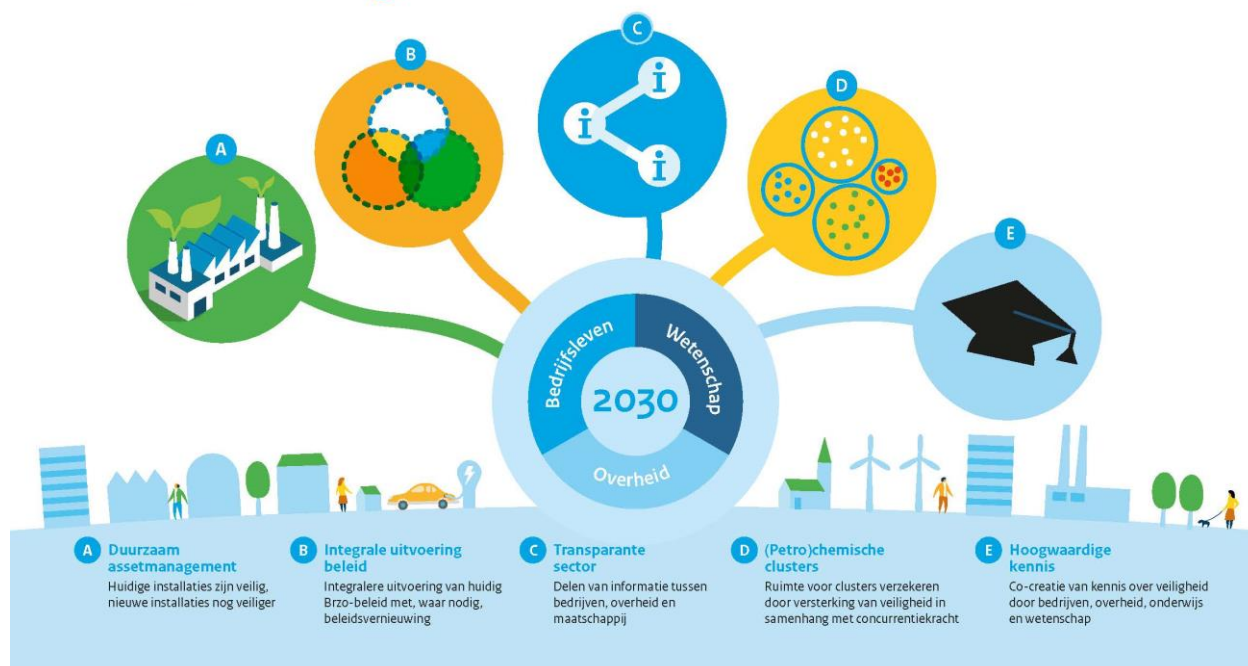
"in Nederland een vitale (petro)chemische industrie te hebben zonder noemenswaardige incidenten: in 2030 hebben bedrijven en overheden zich zo ontwikkeld dat het streefbeeld van "zero incidents" binnen handbereik is en blijft".³

Om dit te bereiken zijn rond vijf thema's zogenoemde roadmaps opgesteld waarbinnen beleidsmatige, praktische en institutionele activiteiten, pilots en onderzoek uitgewerkt worden met als doel de veiligheid van de (petro)chemische sector te optimaliseren.

PROGRAMMA DUURZAME VEILIGHEID 2030

Samen werken aan duurzame veiligheid

De Nederlandse chemische industrie behoort tot de veiligste ter wereld. Maar ieder ongeval blijft er één te veel. Daarom streeft het programma Duurzame Veiligheid 2030 ernaar per 2030 een vitale (petro)chemische industrie zonder noemenswaardige incidenten te bewerkstelligen. Partners uit het bedrijfsleven, overheid en wetenschap werken hiertoe samen in vijf roadmaps.

... en werken continu aan verbeteringen!

Het *Programma Duurzame Veiligheid 2030* is inmiddels in uitvoering. Binnen dat kader, maar ook in verband met de eerder genoemde initiatieven, zijn tal van activiteiten ondernomen die bijdragen aan een duurzaam veilige (petro)chemische industrie. Een veel gehoord commentaar – zoals eerder gememoreerd – is echter dat een gezamenlijke visie ontbreekt en er sprake is van een gefragmenteerde aanpak. Bedrijven weten bijvoorbeeld lang niet altijd met welke vragen ze waar terecht kunnen, terwijl de wetenschap de ontwikkelde kennis niet kwijt kan en de overheden zich niet altijd onderling consistent opstellen. Ook de opleidingen (van MBO tot universiteit) voor

³ *Programmaplan Duurzame Veiligheid 2030*, 7 november 2016, blz. 9

werken in de (petro)chemische industrie kunnen beter verbonden worden met de ontwikkelingen op veiligheidsgebied. De samenhang kan met andere woorden sterker!

Bovendien is een belangrijk inzicht van het *Programma Duurzame Veiligheid 2030* dat het realiseren en behouden van een steeds veiligere (petro)chemische industrie om actieve en blijvende betrokkenheid vraagt van alle stakeholders – zowel van de zijde van de overheden, het bedrijfsleven als van de wetenschap⁴. Veiligheid – van werknemers en de omgeving - is nooit af! Niet alleen dient de kennis up-to-date gehouden te worden, ook is het cruciaal dat *veiligheid* een onlosmakelijk en integraal thema is bij het adresseren van de grote ontwikkelingen en innovatie waar de (petro)chemische industrie een grote rol inspeelt. Denk daarbij bijvoorbeeld aan circulaire economie, digitalisering en de energietransitie, maar ook de internationalisering van de 'workforce' en de contractors. Daarbij gaat het nadrukkelijk niet alleen om de fysieke veiligheidsdimensies maar ook om de menselijke factor.

Alleen door veiligheid in brede zin als integraal onderdeel van de bedrijfsvoering te beschouwen, is een gezonde en florerende (petro)chemische industrie, steunend op een breed maatschappelijk draagvlak en aantrekkelijk voor zowel werknemers als buitenlandse investeerders, te realiseren. Dat met de kanttekening dat niet alle risico's voorzien en voorkomen kunnen worden maar dat alle betrokken partijen hun uiterste best doen om de veiligheid te optimaliseren.

⁴ In dit document hanteren we een brede definitie van 'wetenschap'. Daaronder vallen niet alleen fundamentele als toegepaste wetenschap maar ook het onderwijs op alle niveaus.

Safety Delta Nederland

Een toonaangevend samenwerkingsverband...

Om veiligheid – nu en in de toekomst – optimaal te borgen, zijn duurzame relaties tussen de overheden, wetenschap, en het bedrijfsleven van essentieel belang. Uiteraard liggen er al tal van verbanden, toch onderkennen de partijen dat alleen door meer diepgaande en structurele samenwerking de veiligheid in de (petro)chemische industrie nog verder verbeterd kan worden. Onder de noemer van **Safety Delta Nederland** gaan de betrokken partijen daarom gezamenlijk werken aan de veiligste (petro)chemische industrie ter wereld. Nederland als topregio voor de ontwikkeling en toepassing van veiligheidsinnovaties in de (petro)chemie.

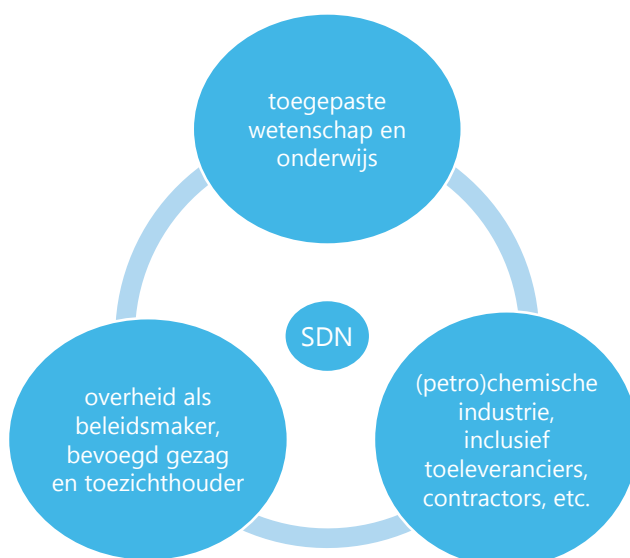
... met een kleine maar krachtige motor ...

De *Safety Delta Nederland* is een zelfstandige entiteit met een eigen uitvoeringsorganisatie die wordt aangestuurd door een Raad van Toezicht waarin een aantal boegbeelden uit de diverse 'bloedgroepen' zitting hebben. De exacte rechtsvorm, positionering, financiering en huisvesting is onderwerp van onderzoek.

De *Safety Delta Nederland* is een toonaangevende organisatie die als spil fungeert in het netwerk van overheden, bedrijven uit de (petro)chemische industrie en aanverwante sectoren, universiteiten, kennis- en onderwijsinstellingen. Binnen dat (internationale) netwerk vindt een levendige en wederkerige kennisontwikkeling, kennisopbouw en kennisuitwisseling plaats rond vraagstukken op het gebied van veiligheid in brede zin.

Waarom nu?

Het momentum is daar. Duidelijk is dat een duurzame, wederkerige vertrouwensrelatie tussen de (petro)chemische industrie, de wetenschap en overheden cruciaal is om de Nederlandse (petro)chemische industrie tot de veiligste ter wereld uit te laten groeien. Dat is niet eenvoudig, maar de wil is er. Alle partijen zijn bereid om nauw samen te werken en gezamenlijk nieuwe kennis te ontwikkelen, te verspreiden en te benutten. Het is kortom tijd om de veiligheid structureel naar een hoger plan te tillen!

De gedachtegang is dat de universiteiten en kennisinstellingen wetenschappelijke inzichten en nieuwe technologische toepassingen ontwikkelen en vertalen naar de uitvoeringspraktijk. Dat uiteraard in nauwe interactie met het bedrijfsleven en de betrokken overheden. De nieuwe inzichten krijgen vervolgens een plaats in de curricula binnen zowel het WO-, HBO- als het MBO-onderwijs en verspreiden zich zo door de gehele sector. Belangrijk is dat het om wederkerige relaties gaat. Ervaringen of wensen uit de praktijk en onderwijs krijgen hun plaats in wetenschappelijk onderzoek. *Safety Delta Nederland* is te zien als de spreekwoordelijke *spil* in dit netwerk.

... verantwoordelijk voor het opstellen van de *Kennis- en Innovatieagenda Safety* ...

Safety Delta Nederland is verantwoordelijk voor het gezamenlijk met de netwerkpartners opstellen en uitwerken van de *Kennis- en innovatieagenda Safety*. Hiertoe inventariseert de *Safety Delta Nederland* 'non-competitieve' bedrijfsoverstijgende kennis- en innovatievragen op het gebied van veiligheid, verbindt deze aan onderzoeksprogramma's en opleidingen, inventariseert hiaten tussen vragen en aanbod, organiseert en faciliteert het (internationale) netwerk en bewaakt de uitvoering van projecten. Kortom, een breed platform voor onderzoek, kennisontwikkeling en – uitwisseling met de focus op het verbinden van de alfa, bèta en gamma wetenschappen.

Uiteraard sluit *Safety Delta Nederland* naadloos aan bij andere programma's/initiatieven zoals Duurzame Veiligheid 2030, World Class Maintenance, RIVM, Topsector Chemie, SMART Industry (gebruik sensoren, simulatoren, Internet of Things etc) en de Wetenschapsagenda en wordt kennis uit andere domeinen (bijvoorbeeld de luchtvaart en de zorg) zo goed mogelijk ontsloten.

Intermezzo: twee voorbeelden

Het *Energy Valley Platform* is hét netwerk voor energieprofessionals uit bedrijfsleven, wetenschap en overheid in het noorden van Nederland. Het Platform biedt gelegenheid kennis te delen, ideeën op de agenda te plaatsen, gezamenlijk projecten te ontwikkelen en op de hoogte te blijven van de nieuwste energieontwikkelingen. Het Noorden is dé energieregio van Nederland, met een leidend cluster aan kennisinstellingen en bedrijven in Europa. De energiesector is met ruim 4.500 vestigingen en 30.000 banen stevig geconcentreerd in de regio. Partijen hebben daarbij hun krachten gebundeld met Energy Valley om samen werk te maken van duurzame energie.

Acht gemeenten in de Gelderse Vallei werken binnen de *FoodValley regio* samen met kennisinstellingen en voedselbedrijven met als ambitie is de regio te ontwikkelen tot hét agrofoodcentrum van Europa, de internationale topregio voor kennis en innovaties op gebied van gezonde en duurzame voeding. Aan de hand van een uitvoeringsprogramma werken de partijen gezamenlijk aan: 1) het verbeteren van de kennisuitwisseling tussen overheid, wetenschap en bedrijfsleven, 2) uitbouwen van de nationale, internationale en zakelijke netwerken, 3) vergroten van de innovatiekracht, 4) branding en marketing en 5) 'kennishart' voor het ontwikkelen van oplossingen voor het wereldwijde voedseluitdagingen.

... in nauwe samenwerking met de partijen uit het netwerk...

Het slagen van de *Safety Delta Nederland* is alleen mogelijk wanneer alle partners uit het (internationale) netwerk zich hierbij aansluiten en intensief de samenwerking zoeken. Zij zijn zich hier terdege van bewust en committeren zich hiertoe – binnen de grenzen van het mogelijke – aan het volgende.

- Overheid als stelselverantwoordelijke
 - Conditie scheppen en faciliteren, waaronder experimenteerruimte (proeftuinen) en het veilig delen van informatie mogelijk maken

- Cross overs tussen programma's op rijksniveau zoeken (te denken valt aan de Topsector Chemie en de Wetenschapsagenda)
- Dragen van de initiële investeringskosten voor het opzetten van *Safety Delta Nederland*
- Governance inrichten met relaties naar politieke-bestuurlijke agenda's
- Overheid als bevoegd gezag / toezichthouder
 - Experimenteerruimte bieden en tijd geven voor het ontwikkelen van nieuwe inzichten
 - Gezamenlijk ontwikkelen /aanscherpen van gevalideerde inspectieprogramma's, -methoden en – instrumenten
- Bedrijfsleven
 - Inventariseren overkoepelende veiligheidsvraagstukken / thema's
 - Bieden faciliteiten (locaties, opleidingsplaatsen)
 - Beschikbaar stellen capaciteit voor participatie in de SDN, uitvoeren van proeftuinen en projecten
 - Beschikbaar stellen data en monitoringgegevens (voor zover als mogelijk / wenselijk)
 - Verbindingen leggen met onderwijs (vraagarticulatie voor opleidingen, gastcolleges etc.) en blijvend scholen van de medewerkers (van-hoog-tot-laag)
 - Aanstellen hoogleraar en/of leerstoel
- Wetenschap / kennisinstellingen
 - Afstemmen onderzoeksprogramma's op vragen uit overheden, andere kennisinstellingen en bedrijfsleven
 - Actief de verbinding zoeken met het bedrijfsleven en overheden
 - Veiligheid in samenhang benaderen vanuit de alfa-, bèta- en gammawetenschappen
 - Kennis vertalen naar de uitvoeringspraktijk en curricula
- Onderwijs
 - Brug tussen toegepaste wetenschap en de uitvoeringspraktijk
 - Verspreiden inzichten in curricula
 - Bedrijven en overheden plaats geven in de opleidingen (stages, gastcolleges, enz)

... om op termijn uit te groeien tot een volwaardige *Safety Delta Nederland!*

Het gezamenlijk ontwikkelen van de *Kennis- en Innovatieagenda* is de eerste stap in de ontwikkeling van een volwaardig en toonaangevend publiek-privaat platform dat als doel heeft de Nederlandse petrochemische industrie tot de veiligste ter wereld te maken. Door in de loop der jaren de meerwaarde van de samenwerking voor alle stakeholders te ontdekken en te benutten, groeit het onderlinge vertrouwen, worden er bestendige relaties gelegd, netwerken gebouwd en gezamenlijk geïnvesteerd in de veiligheid. Dat komt niet alleen de (petro)chemische industrie ten goede maar ook de gehele Nederlandse samenleving. De *FoodValley* en de *Energy Valley* dienen wat dat betreft als lichtende voorbeelden.

In die zin is de *Safety Delta Nederland* te zien als een waardevolle opbrengst van het *programma Duurzame Veiligheid 2030*.

Waar starten we?

Een voortvarende start ...

De behoefte aan een initiatief als de *Safety Delta Nederland* is breed gedragen. Natuurlijk is de ambitie niet met één druk op de knop te realiseren. Maar met een gedragen wenkend perspectief en een aantal gemotiveerde bedrijven en instellingen die gewoonweg beginnen, zijn er de komende jaren met kleine stappen grote resultaten te boeken.

De pleitbezorgers dragen tal van suggesties aan voor thema's waarop de *Safety Delta Nederland* zich de komende jaren zou kunnen richten. Opvallend is dat hierin een grote mate van overeenstemming zit. De 'rode draad' is dat het gaat om nieuwe ontwikkelingen op het gebied van techniek, werkprocessen en menselijk gedrag die in samenhang vanuit diverse perspectieven (alfa, bèta en gamma) doordacht moeten worden om tot een optimaal veilige (petro)chemische industrie te komen.

Daarbij ligt het uiteraard voor de hand om zo veel mogelijk aan te sluiten op de uitkomsten van het programma *Duurzame Veiligheid 2030*.

De volgende, rijp en groene, suggesties zijn onder meer gedaan:

- Gebruik Artificial Intelligence, Virtual Reality en Augmented Reality door operators om veiligheid te vergroten.
- Optimaal afstemmen van de curricula op alle niveaus
- Ontwikkeling leiderschapsprogramma voor hoog-risico BRZO-bedrijven
- Onderzoeken en experimenteren op het gebied van Just Culture in de (petro)chemische industrie
- Mogelijkheden Big data voor het verhogen van de veiligheid
- Ontwikkeling van gevalideerde inspectiemethoden, bijvoorbeeld rond Aging / integriteit van assets
- Ontwikkeling modellen voor monitoring assets
- Anticipatie op toekomstig EU-beleid dat door de sector geïmplementeerd moet worden
- Ontwikkeling betere onderhoudsprogramma's (sensing)
- Veilig gedrag van werknemers stimuleren door middel van 'nudging', inclusief het gebruik van neuroscience
- Een Safety Experience Centre (bijvoorbeeld geïnspireerd op het Food Experience Center)
- Ontwikkeling van een toetsingskader voor veiligheid
- Verbeteren van strategische samenwerking in ondernemingen in clusterverband
- Verbeteren van transparantie
- Verhogen van cybersecurity in relatie tot safety
- Onderzoek relatie safety en security
- Vergroten van fysieke security
- Vergroten van de veiligheidsbeleving van omwonenden

... door een snelle inrichting van de organisatie ...

Direct na de *High Level Meeting* neemt het ministerie van IenW – in overleg met het bedrijfsleven en de wetenschap – het initiatief tot het benoemen van een kwartiermaker. Deze is verantwoordelijk voor het in het eerstvolgende halfjaar opstellen van een plan van aanpak met daarin onder meer aandacht voor de opdracht, de organisatie-inrichting, de governancestructuur en de (meerjarige) financiering. Ook het creëren van een breed commitment bij de stakeholders is een belangrijk aandachtspunt. Een stapsgewijze ontwikkeling van de organisatie behoort daarbij natuurlijk tot de mogelijkheden. Een denklijn is bijvoorbeeld dat de *Safety Delta Nederland* start als virtueel platform waarin de *early adaptors* (zowel van de kant van de overheid, de industrie als de wetenschap) participeren om later door te groeien naar een fysieke organisatie die al dan niet bij een andere entiteit wordt ondergebracht.

Mogelijke financiering voor de start van SDN

Als (start)financiering van de SDN kan (een gedeelte van) het programmabudget van DV2030 worden gebruikt. Dit programmabudget is in zijn geheel € 300.000,-

Ook kan gebruik worden gemaakt van het budget van de Safety Deals. Hierbij is cofinanciering van 50% door het bedrijfsleven noodzakelijk (eventueel in mensuren).

Daarnaast kan meegedaan worden aan één of meerdere calls van de Nationale Wetenschapsagenda. Hierbij is sprake van 10% cofinanciering door 'het bedrijfsleven' en 'de wetenschap' samen.

... die werkt aan de *Kennis- en Innovatieagenda Safety 2019 – 2024* ...

Het opstellen van de *Kennis- en Innovatieagenda Safety 2019 – 2024* is de eerste kerntaak van de *Safety Delta Nederland*. Hiertoe start de organisatie met een brede en open inventarisatie van 'overkoepelende' onderzoeksvragen op veiligheidsgebied die spelen bij het bedrijfsleven en de overheden. Na een eerste clustering onderzoekt de *Safety Delta Nederland* of deze vragen reeds in bestaande nationale of Europese onderzoeksprogramma's zijn ondergebracht dan wel onder te brengen zijn of dat er 'witte vlekken' zijn. Onderdeel van deze analyse is een onderzoek naar de potentiële meerwaarde van een hoogleraar of leerstoel 'Alfa – Bèta – Gamma'.

Uiteraard hanteert de *Safety Delta Nederland* van meet af aan meerdere invalshoeken. Zo komt niet alleen de kennisontwikkeling aan bod, maar is ook de kennisuitwisseling een belangrijk punt van aandacht in de *Kennis- en Innovatieagenda*. Dat geldt uiteraard ook voor de samenwerking met opleidingsinstituten op alle niveaus.

... en tegelijkertijd enkele initiatieven in gang zet.

Zonder te veel op de totstandkoming van de *Kennis- en Innovatieagenda* vooruit te lopen, lijken een aantal initiatieven daarin zeker een plaats te krijgen. Om een snelle start te maken, ligt het voor de hand dat de *Safety Delta Nederland* deze daarom direct – parallel aan het opstellen van de agenda – in uitvoering neemt. Het gaat bijvoorbeeld om de volgende kansrijke thema's die nog wel nadere toetsing / uitwerking behoeven.

- *Borgen 'veiligheid' in curricula op alle niveaus (MBO – post-WO)*

Er zijn tal van opleidingen (van MBO tot post-WO) die zich (deels) richten op de (petro)chemische industrie. Vaak gaat dat om opleidingen in het reguliere onderwijs, maar ook bedrijven verzorgen – al dan niet in samenwerking met instituten – allerlei opleidingstrajecten, cursussen, enzovoorts. Op welke wijze deze opleidingen samenhangen, in hoeverre zij aansluiten op de behoefte van het bedrijfsleven en de mate waarin *safety* daarin aan bod komt, is onduidelijk. Het beeld is met andere woorden gefragmenteerd. De *Safety Delta Nederland* start daarom met een inventarisatie om inzicht te krijgen in de wijze waarop en de mate waarin *safety* in opleidingen is geïntegreerd en of hier mogelijkheden voor versterking liggen.

- *Proeftuin waarin overheden, bedrijfsleven en wetenschap gaan experimenteren*

Het ontwikkelen en toepassen van alle soorten van innovaties vraagt om experimenteerterruimte. Af en toe zal er afgeweken moeten kunnen worden van bestaande paden en zijn experimenten met bijvoorbeeld nieuwe instrumenten of werkwijzen noodzakelijk. Het ligt daarbij voor de hand dat de overheid onder voorwaarden toe dient te staan dat er afgeweken wordt van de wet- en regelgeving. Dat vraagt om vertrouwen. Van de zijde van de overheid dat er geen misbruik gemaakt wordt van de geboden ruimte. Van het bedrijfsleven en de wetenschap dat de overheid daadwerkelijk de tijd en ruimte biedt om te experimenteren. De *Safety Delta Nederland* inventariseert op welk thema een proeftuin mogelijk meerwaarde heeft, verkent de randvoorwaarden, helpt bij de organisatie en ondersteunt waar mogelijk de uitvoering.

De volgende proeftuinen zijn concreet genoemd:

1. delen van big data tussen bedrijven en toezichhouders,
2. delen en analyseren van informatie over 'near misses'
3. ontwikkelen van een toetsingskader veiligheid en een integrale risicomethodiek.

Opzetten systeem voor leren van (bijna-)ongevallen

Op het gebied van bijvoorbeeld luchtvaart en kernenergie is er een systeem waarbij bedrijven incidenten en (bijna-)ongevallen melden om hieruit lering te trekken voor de gehele sector. De meldingen worden opgenomen in een database, gezamenlijk geanalyseerd en de getrokken lessen vervolgens breed verspreid. De meerwaarde van een dergelijk systeem – al dan niet in de vorm van een database – wordt breed onderschreven.

Eén van eerste activiteiten van de *Safety Delta Nederland* betreft dan ook het verkennen van mogelijke systemen, bepalen van de haalbaarheid en het eventueel ontwikkelen en opzetten ervan.